

Dosarul nr.3ra-154/2019

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (V. Pădurari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

27 februarie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „RIKIPAL”, reprezentată de avocatul Elena Garaz,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „RIKIPAL” împotriva Biroului Vamal Nord privind anularea actelor administrative,

împotriva deciziei din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 04 mai 2017 Societatea cu Răspundere Limitată „RIKIPAL” (în continuare S.R.L. „RIKIPAL”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Nord privind anularea actelor de inspecție din 23 februarie 2017, 24 februarie 2017, 25 februarie 2017 emise de postul vamal Otaci, modificarea valorii cheltuielilor de transport în declarația vamală nt.74 costul transportului să fie rectificat în 14 994,45 de lei, în declarația vamală nt.75 costul transportului să fie rectificat în 15 001,58 de lei, în declarația vamală nt.76 costul transportului să fie rectificat în 15 001,58 de lei, în declarația vamală nt.77 costul transportului să fie rectificat în 15 001,58 de lei; recalcularea valorii taxei vamale cu rambursarea diferenței calculate nejustificat și achitate în mărime de 2457,15 de lei, cât și încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime de 5000 lei.

Ulterior, prin cererea din 07 decembrie 2017 reclamantul și-a concretizat cerințele din acțiune, solicitând declararea ilegală și anularea actului de inspecție emis de postul vamal Otaci a Biroului Vamal Nord la 23 februarie 2017 referitor la declarația vamală nr.1120 I 74 din 20 februarie 2017; actului de inspecție emis de postul vamal Otaci a Biroului Vamal Nord la 25 februarie 2017 referitor la declarația vamală nr.1120 I 75 din 21 februarie 2017, actului de inspecție emis de postul vamal Otaci a Biroului Vamal Nord la 25 februarie 2017 referitor la declarația vamală nr.1120 I 76 din 21 februarie 2017, actului de inspecție emis de postul vamal Otaci a Biroului Vamal Nord la 24 februarie 2017 referitor la

declarația vamală nr.1120 I 77 din 21 februarie 2017, încasarea din contul Biroului Vamal Nord în beneficiul S.R.L. „RIKIPAL” a prejudiciului material cauzat prin emiterea actelor de inspecție contestate în mărime de 2457,15 de lei, care include pentru DV nr.1120 I 74 - 613,77 lei, DV nr.1120 I 75 - 614,46 lei, DV nr.1120 I 76 - 614,46 lei, DV nr.1120 I 77 - 614,46 lei, încasarea din contul Biroului Vamal Nord în beneficiul reclamantului S.R.L. „RIKIPAL” a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 5000 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 23 februarie 2017, 24 februarie 2017 și 25 februarie 2017, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr.23/0913 din 23 septembrie 2013, în baza declarațiilor vamale din 07 februarie 2015 și 16 februarie 2015, S.R.L. „RIKIPAL” a importat din Federația Rusă pe teritoriul Republicii Moldova (Лесоматериалы из лиственных пород *betula pendula* (береза), сосна) cu 4 camioane, declarându-le în termen și prezentând organului vamal toate actele necesare întru confirmarea corectitudinii valorii mărfii în baza tranzacției încheiate. Astfel, a contractat servicii de transport SRL „Transliancom”, companie de expediție potrivit contractului de transport nr.260 din 01 septembrie 2016, contractelor-comenzi de transport nr.2503, 2505, 2506 din 17 februarie 2017, S.R.L. „RIKIPAL” acceptând prestarea serviciilor de transport al mărfii sale de către SRL „Transliancom” din or.Breansk (Federația Rusă) în mun.Chișinău (Republica Moldova) la un preț de 750 dolari SUA per camion.

A menționat că, în temeiul aceluiași contract S.R.L. „RIKIPAL” frecvent și timp îndelungat importă așa gen de marfă din Rusia, iar prețul serviciilor de transport este practic identic celor declarate în cazul importurilor din 23 februarie 2017, 24 februarie 2017 și fapt incontestabil cunoscut colaboratorilor vamali care, având acces la Sistemul Informațional Integrat ASYCUDA, pot verifica fiecare tranzacție de import și a o compara cu celelalte tranzacții ale importatorului, în caz de necesitate. Cu toate acestea, perfectarea actelor vamale s-a blocat de către colaboratorii punctului vamal Otaci, invocându-se argumentul „Nivelul cheltuielilor de transport este esențial inferior celor uzual practicate”.

A susținut că, cheltuielile de transport suportate de către reclamant atât în cazul importurilor vizate, cât și în toate cazurile de import, sunt reale (preț real) și confirmate prin contracte-comenzi de transport încheiate cu transportatorul, prin facturile de expediție, prin ordinele de plată privind achitarea serviciilor de transport conform facturilor.

A indicat că, cheltuielile de transport nu au fost artificial micșorate întru diminuarea taxelor vamale la import (cum de altfel presupun colaboratorii vamali). Prețul serviciilor de transport a fost stabilit în rezultatul negocierilor cu transportatorul în baza principiului liberei concurențe și corelației între cererea și oferta pe piață a acestor servicii. Cazurile importurilor numite mai sus efectuate de reclamant nu pot nicidecum fi atribuite la această normă din simplul motiv că, transportul este contractat de la o companie de transport licențiată contra cost cu preț stipulat expres în contractul de transport. Transportul nu este nici într-un caz nici gratuit nici asigurat de cumpărător (reclamant).

A relatat că, inspectorii vamali nu corect au interpretat sintagma „asigurat de către cumpărător”. În versiunea rusă a acestui act normativ sensul acestei sintagme este ca „непосредственно транспортным средством покупателя”. Adică, dacă nu există justificare a prețului contractat, pornind de la faptul că transportul este

gratuit sau cu camioanele proprii, atunci biroul vamal urmează să aplice prețul mediu pe ramură.

A indicat că, legiuitorul nu a stabilit că „în toate cazurile cheltuielile de transport până la locul de introducere, se calculează potrivit tarifelor prevăzute la pct.24, practicate pentru același tip de transport și se includ în valoarea în vamă”, ci a prevăzut doar situația când importatorul nu are documente justificative privind prețul serviciului de transport. Respectiv, atitudinea diferențiată a legiuitorului față de diferite situații în care se importă marfa urmează a fi avută în considerare de către cei care aplică norma în dependență de survenirea fiecărei situații în concret, în caz contrar legislatorul nu ar fi stabilit în ce cazuri concret este aplicabilă norma conținută în pct.23 al actului normativ vizat și ar fi indicat simplu - „în toate cazurile (indiferent de faptul este contractată compania de transport specializată ori cumpărătorul singur a procurat camioane care să-i transporte marfa ori nu achită nimic pentru transport din alte motive). În caz contrar se va ajunge la abuzuri când birourile vamale vor impune importatorii la taxe vamale exagerate fără temei doar pentru a completa bugetul de stat cu orice preț.

A menționat că, reclamantul a fost nevoit să suspende perfectarea importurilor vizate, depunând la 24 februarie 2017 o solicitare către Serviciul Vamal al Republicii Moldova pentru intervenirea ultimului în regim de urgență în vederea aplicării corecte a Hotărârii Guvernului RM nr.974 din 15 august 2016.

A indicat că, Serviciul Vamal a ignorat totalmente această solicitare, fără a veni cu o reacție asupra abuzului vădit și inadmisibil din partea colaboratorilor punctului vamal Otaci. Astfel, pentru a diminua costurile de staționare a transportului în vamă, în condițiile când Serviciul Vamal nicidecum nu a reacționat la scrisoarea reclamantului din 24 februarie 2017, sâmbătă, la 25 februarie 2017 administrația S.R.L. „RIKIPAL”, a decis să finalizeze devamarea mărfii, fiind impusă să achite nejustificat o sumă majorată a taxelor vamale, cu circa 2 450 lei mai mult. Prin urmare, repetat au fost nevoiți să achite o valoare mai ridicată a taxelor vamale. Aplicarea eronată a normei este și mai neîntemeiată în situația în care au prezentat organului vamal actele din care rezultă valoarea reală a costului transportului. Colaboratorul vamal nu are dreptul arbitrar să determine prețul costului transportului și să pună nejustificat la dubiu prețul declarat în actele de însoțire a mărfii, atâta timp cât autenticitatea informației din actele prezentate de importator a fost probată și nu combătută de către organul vamal. Important este că, această sumă cu care s-a majorat artificial serviciile de transport se include în sine costul mărfii, ceea ce majorează neargumentat prețul produsului finit.

A susținut că, actualmente S.R.L. „RIKIPAL” a optimizat la maxim toate procesele de producere pentru a propune pieții un produs acceptat de cumpărători, după preț. Acest fapt îi impune să stopeze importul, deoarece acestea azi sunt în detrimentul economic al întreprinderii. Serviciul Vamal prin tratament abuziv se implică în activitatea economică a societății și distruge producătorul intern.

A menționat că, nu poate fi admisă o astfel de evaluare a prețului transportului întrucât menținerea prețului majorat va duce inevitabil la stoparea activității companiei, deoarece în aceste circumstanțe sine costul mărfii prevalează costul evaluat și în rezultat produsul finit nu va fi unul competitiv, respectiv, compania va fi pusă în situația de a înceta activitatea și concedia personalul. Și este extrem de grav că, odată aplicând majorarea în vamă a mărimii serviciilor de transport, biroul

vamal o va practica deja în mod automat la următoarele importuri indiferent de documentele confirmative ale importatorului - aceasta deoarece organele vamale stabilesc taxele vamale reieșind din tranzacțiile identice/similare anterioare ale importatorului și odată fiind majorate drepturile vamale, la celelalte tranzacții se va aplica identic reieșind din valoarea tranzacțiilor anterioare și organului vamal îi va fi indiferent faptul că prima majorare care a cauzat următoarele majorări neîntemeiate, acesta oricum se va conduce de ea.

A reiterat că, această bază de calcul este absolut neîntemeiată, contrară legii, situație care cauzează companiei prejudicii considerabile de ordin material și moral.

A indicat că, din motivele date, au adresat cerere prealabilă la 03 martie 2017 Serviciul Vamal al RM. Până la momentul depunerii acțiunii, nu au primit nici un răspuns. Respectiv, Serviciul Vamal a neglijat și cererea prealabilă, lezând dreptul său legitim la soluționarea cererii prealabile în termen legal 30 zile. Autoritatea vamală nu a oferit nici un argument, ori probă concludentă care ar confirma legalitatea acțiunilor colaboratorilor vamali și necesitatea majorării valorii în vamă. La rândul său, S.R.L. „RIKIPAL” a prezentat autorității vamale toate actele justificative, care confirmă date reale și veridice despre prețul real achitat pentru serviciile de transport.

Prin hotărârea din 15 februarie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „RIKIPAL” împotriva Biroului Vamal Nord privind anularea actelor administrative.

Prin decizia din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de avocatul Elena Garaz, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „RIKIPAL” și s-a menținut hotărârea din 15 februarie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

În susținerea soluției date instanța de apel a concluzionat că soluția primei instanțe este întemeiată și legală.

A constatat că prima instanță a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind probele administrate în conformitate cu prevederile art.130 Cod de procedură civilă, a pronunțat o hotărâre legală iar argumentele invocate în cererea de apel nu constituie temei de casare a hotărârii.

La 19 decembrie 2018 S.R.L. „RIKIPAL” reprezentată de avocatul Elena Garaz a declarat recurs împotriva deciziei din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului a indicat prevederile art.432 alin. (1), alin. (2), lit.b), c), alin. (4) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu hotărârile instanțelor ierarhic inferioare și a menționat că instanței de apel a aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată și anume pct.23 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr.974 din 15 august 2016.

A menționat că instanța de apel urma să verifice dacă pîrîtul a dispus la momentul întocmirii actelor de inspecție contestate de informațiile menționate la pct.24 din Hotărârea Guvernului nr.974 din 15 august 2016 și anume de informații

oficiale de la organul administrației publice centrale în domeniul transportului și/sau instituțiile specializate în domeniu și anume de la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor al republicii Moldova.

A susținut că instanțele inferioare urmau să țină cont de valoarea cheltuielilor de transport în cadrul importurilor efectuate de S.R.L. „RIKIPAL” în perioada 04 noiembrie 2016 – 31 ianuarie 2017 care a precedat perioada importurilor menționate în cauza dată.

A invocat că instanța de apel a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material și anume pct.24 din Hotărârea Guvernului nr.974 din 15 august 2016 și nelegitim nu a aplicat art.6¹ Cod vamal care urma a fi aplicat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost expediată pentru cunoștință părților la proces la 10 decembrie 2018 (f.d. 126, vol.III).

Astfel, recursul declarat de S.R.L. „RIKIPAL”, reprezentată de avocatul Elena Garaz la 19 decembrie 2018 a fost depus în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art.439 alin.(2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

La 06 februarie 2019 de către Biroul Vamal Nord a fost depusă referință, solicitând declararea ca inadmisibil recursul declarat de S.R.L. „RIKIPAL”, reprezentată de avocatul Elena Garaz.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de S.R.L. „RIKIPAL”, reprezentată de avocatul Elena Garaz este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de S.R.L. „RIKIPAL”, reprezentată de avocatul Elena Garaz, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod

flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a considera recursul declarat de S.R.L. „RIKIPAL”, reprezentată de avocatul Elena Garaz ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „RIKIPAL”, reprezentată de avocatul Elena Garaz.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh